

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/29/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713211194
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713211194.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti G., S. nar. XX. XX. XXXX a J. nar. XX. XX. 2008, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, deti rodičov: S. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., J. ulica XXX/XX a F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., H. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Jiřím Machalom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie Tulská 35, Zvolen, o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/300/2013-143 zo dňa 16. 02. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloleté deti G. - S., nar. XX. XX. XXXX a J., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti otca. S. F. H., nar. XX. XX. XXXX zaviazal prispievať na výživu maloletých detí G. sumou 30 € mesačne, na každé dieťa zvlášť, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, vždy do 15 - teho dňa v mesiaci k rukám otca. Styk matky s maloletými deťmi G. upravil tak, že matka F. H. je oprávnená stretávať sa s maloletým S. G. každý párný víkend od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že v stanovenú hodinu si dieťa pred bytom otca prevezme a v stanovenú hodinu ho otcovi pred jeho bytom vráti a pokiaľ ide o styk matky s maloletou J. G. okresný súd rozhodol tak, že matka F. H. je oprávnená stretávať sa s maloletou J. G. každý nepárny utorok a štvrtok od 16.00 hod. do 18.00 hod., ako aj každý párný týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že v stanovenú hodinu dieťa pred bytom otca prevezme a v stanovenú hodinu ho opäť otcovi pred jeho bytom vráti. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že otec maloletých detí sa podaným návrhom domáhal zverenia detí do jeho osobnej starostlivosti a zároveň žiadal, aby súd zaviazal matku detí vyživovacou povinnosťou vo výške 50 € mesačne, na každé dieťa zvlášť od 01. 07. 2013. Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom otca a matky, výsluchom znalkyne Oľgy Dianiškovej, Znaleckým posudkom vypracovaným znalkyňou Mgr. Oľgou Dianiškou č. 11/2014 zo dňa 25. 04. 2014, na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 16. 02. 2015 vypočul maloleté deti Mareka a Natáliu, ďalej vykonal dokazovanie správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o šetrení pomerov, správou zamestnávateľa matky, potvrdením Daňového úradu Banská Bystrica, pobočka Zvolen o príjme otca, potvrdením Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen, správami o povesti matky a otca detí a na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rodičia maloletých detí nie sú manželia, pričom od 23. 06. 2013 nežijú v spoločnej domácnosti, z ktorej sa matka detí odsťahovala a v súčasnej dobe býva vo Zvolene. Starostlivosť deťom v prevažnej miere zabezpečuje otec sám. Okresný súd vychádzajúc zo správy o šetrení pomerov, vykonaného pohovoru s maloletými deťmi, ako aj s prihliadnutím na závery znaleckého posudku a samotného vyjadrenia znalkyne, zveril deti do osobnej starostlivosti otca, pretože

dospel k záveru, že otec detí je schopný zabezpečiť im primeranú starostlivosť. Pri rozhodovaní o zverení detí do osobnej starostlivosti otca detí, okresný súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, pričom konštatoval, že nemá vytvorené vhodné bytové podmienky na zabezpečovanie celodennej starostlivosti o maloleté deti (Mareka a J.). Tiež zohľadnil aj tú skutočnosť, že maloletý S. navštevuje školu v Pliešovciach. Konštatoval, že maloletá J. navštevuje predškolské zariadenie, ale od septembra nastúpi na povinnú školskú dochádzku. Z uvedených dôvodov dospel okresný súd k záveru, že v záujme maloletých detí bude, ak budú naďalej vyrastať v pôvodnom prostredí, kde im bude zabezpečovať starostlivosť otec. Zohľadnil však aj právo matky detí podieľať sa na výchove detí a to tak, že upravil styk matky s maloletými deťmi G., Marekom a Natáliou v rozsahu vymedzenom vo výroku odvolaním napadnutého rozsudku. Pokiaľ ide o výživné, okresný súd poukázal na ust. § 62 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej v texte aj Zákon o rodine) a uviedol, že výživné vzhľadom k tomu, že matka je v súčasnej dobe na materskej dovolenke a jej príjmom je len materský príspevok, nemohol určiť vo vyššej sume ako 30 € na každé dieťa zvlášť, nakoľko by nebolo v možnostiach a schopnostiach matky platiť vyššie výživné. Počiatok stanovenia vyživovacej povinnosti matky detí určil okresný súd od právoplatnosti rozsudku.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa matka maloletých detí G. odvolala a v odvolaní uviedla, že proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/300/2013-143 zo dňa 16. 02. 2015 podáva v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a to z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ OSP, nakoľko má za to, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ďalej že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Matka detí okresnému súdu v odvolaní vytkla, že prihliadol na závery znaleckého posudku, ako aj na vyjadrenia znalkyne, že zohľadnil, že matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, že dospel k záveru, že matka detí nemá v súčasnej dobe vytvorené vhodné bytové podmienky na zabezpečovanie celodennej starostlivosti o maloleté deti. Matka detí okresnému súdu v odvolaní ďalej vytkla, že pokiaľ dospel k záveru, že otec detí sa o deti v prevažnej miere staral sám, tak tento fakt nevyhodnotil vo vzťahu k tým skutočnostiam, ktoré v priebehu konania opakovane tvrdila a to, že otec detí ju k odchodu zo spoločnej domácnosti donútil fyzickým násilím, za čo bol aj potrestaný, ale najmä že následne jej systematicky zabraňoval v styku s deťmi vytváraním situácií, keď sa reálne nemohla s deťmi stretnúť. Podľa názoru matky detí okresný súd mohol z vykonaného dokazovania zistiť, že otec detí nedbal a stále nedbá o to, aby bolo rešpektované právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo detí na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi, tak ako to predpokladá ust. § 24 ods. 4 veta druhá Zákona o rodine. Vo vzťahu k záveru okresného súdu, že matka detí nemá vytvorené vhodné bytové podmienky pre zabezpečenie celodennej starostlivosti o maloleté deti (S. a J.), matka detí v odvolaní uviedla, že takýto záver okresného súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Na túto skutočnosť okresný súd svoje dokazovanie nezamerl a k takémuto záveru podľa názoru matky detí nemohol dospieť ani na základe vyjadrenia oboch maloletých detí na pojednávaní. Matka detí ďalej v odvolaní zdôraznila, že preukázala súdu, že je oprávnenou užívateľkou štandardne vybaveného dvojizbového bytu vo Zvolene, v ktorom je schopná, tak ako celý rad iných matiek, zabezpečovať celodennú starostlivosť všetkým svojim maloletým deťom. Fakt, že odporkyni pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu podľa názoru odporkyne nemôže byť sám o sebe dôvodom, pre ktorý súd zverí deti do starostlivosti druhého rodiča, rovnako ani skutočnosť, že bydlisko matky je t. č. vo Zvolene a obe maloleté deti navštevujú školu v Pliešovciach (t.j. 22 km od Zvolena), čo v súčasnej dobe nehrá podľa matky detí žiadnu zásadnú úlohu, najmä ak okresnému súdu bolo z vykonaného dokazovania známe, že matka detí až do nástupu na materskú dovolenku pracovala v predškolskom zariadení, ktoré navštevovala maloletá J.. Matka detí v odvolaní ďalej uviedla, že aj keď je pravdou, že zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že hoci obaja rodičia majú osobnostné predpoklady na riadnu starostlivosť o deti, ale z psychologického hľadiska má lepší predpoklad zabezpečiť do budúcnosti riadny citový vývoj detí otec detí, v priebehu konania tento záver namietala, nakoľko v znaleckom posudku nebol žiadnym spôsobom vyargumentovaný, pričom faktom je to, že znalkyňa na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 11. 11. 2014 tento svoj názor nezmenila, ale ho ani nijako neobhájila, ktorú skutočnosť mal okresný súd podľa názoru matky detí brať pri rozhodovaní do úvahy. Ďalej uviedla, že okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia síce uviedol, že vychádzal zo správy o šetrení pomerov podanej kolíznym opatrovníkom, avšak podľa názoru matky svojim rozhodnutím názor kolízneho opatrovníka prezentovaný v tejto správe vôbec nezohľadnil, keďže to bol práve úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý súdu oznámil, že pokiaľ sa deti vyjadrovali tak, že majú záujem byť s otcom, tak toto ich vyjadrenie sa javilo úradu byť zmanipulované. Taktiež je podľa matky detí zrejme,

že okresný súd nevzal do úvahy návrh kolízneho opatrovníka na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 16. 02. 2015, kde kolízny opatrovník navrhol striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov v prípade maloletej J. G.. Matka okresnému súdu vytkla, že nerešpektoval ani vyjadrenie maloletej Natálie, ktorá sama vyjadrila svoj názor, že chce bývať striedavo u matky a otca, ako to bolo zistené z pohovoru, ktorý s ňou súd na pojednávaní konanom dňa 16. 02. 2015 vykonal. Pokiaľ ide o maloletého Mareka, matka maloletých detí G. v odvolaní uviedla, že je pravdou, že maloletý syn S. pred súdom prejavil vôľu byť zverený do starostlivosti otca, z jeho vyjadrenia však súd mohol podľa matky zistiť, že v jeho rozhodovaní významnú úlohu zohráva prvoplánová túžba nezmeniť prostredie, v ktorom žije, kde má svojho psa a kamarátov, ako aj negatívny vplyv prostredia otca vrátane jeho ďalšej rodiny, ktorá je voči matke nepriateľská a v očiach detí ju systematicky znevažuje. Podľa názoru matky detí, striedavou starostlivosťou v rozsahu v akom ju navrhovala, by mal maloletý S. možnosť byť so svojimi kamarátmi a zo školy by neodišiel, pričom by sa zvýšila možnosť korigovať pobytom v domácom prostredí matky negatívne vplyvy domáceho prostredia otca tak, aby nedošlo k možno nezvratným poškodeniam citovej väzby maloletého na matku. Zároveň by matka detí mohla plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývoj maloletého S.. Na základe uvedených skutočností matka maloletých detí G. v odvolaní navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že zveruje maloleté deti G. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a to tak, že matka i otec sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť striedavo v týždenných intervaloch v rozsahu vymedzenom v petite odvolania.

K obsahu odvolania matky maloletých detí G. sa vyjadril otec detí a vo vyjadrení uviedol, že nesúhlasí s dôvodmi odvolania uvádzanými matkou detí v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 5P 300/2013-143 zo dňa 16. 02. 2015, pretože sa nezakladajú na pravde. Uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktorý rozhodol v záujme maloletých detí a nie v záujme súčasných citových rozporenií rodičov.

K obsahu odvolania matky detí sa vyjadril aj kolízny opatrovník a vo vyjadrení uviedol, že odvolanie matky detí berie na vedomie, pridrižiava sa záverov znaleckého posudku č. 11/2014 zo dňa 25. 04. 2014 vypracovaného znalkyňou Mgr. Oľgou Dianiškovou, ktorá v závere znaleckého posudku konštatuje, že z psychologického hľadiska má lepší predpoklad na to, aby do budúcnosti zabezpečil riadny citový vývoj maloletých detí z hľadiska povahy rodičov a nimi uznávaných životných hodnôt otec detí, avšak pre deti by bolo lepšou alternatívou z hľadiska ich zdravého osobnostného vývinu, aby mohli byť vychovávané obidvoma rodičmi. V uvedenej súvislosti poukázal kolízny opatrovník na dôležitosť komunikácie rodičov o maloletých deťoch, tak aby sa vo výchovných rozhodnutiach rodičia navzájom podporovali a aby neznižovali autoritu druhého rodiča.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 písm. a) OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1,2 OSP potvrdil.

Po preskúmaní veci odvolací súd uvádza, že okresný súd vykonal potrebné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu veci, na zistený skutkový stav aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu (Zákona o rodine) a následne zistený skutkový stav správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu a na doplnenie dôvodov rozhodnutia okresného súdu uvádza, že z dokazovania vykonaného okresným súdom jednoznačne vyplynulo, že momentálne má lepšie podmienky a predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté deti Babičové, otec detí. Okresný súd oprel svoj záver o znalecké dokazovanie vykonané znalkyňou z odboru Psychológia, Odbor Klinická psychológia detí, Klinická Psychológia dospelých Mgr. Oľgou Dianiškovou, ktorá ako osoba odborne spôsobilá na posúdenie uvedenej otázky (§ 127 OSP) v záveroch Znaleckého posudku č. 11/2014 zo dňa 25. 04. 2014 uviedla, že „ z psychologického hľadiska má lepší predpoklad na to, aby zabezpečoval riadny citový vývoj detí z hľadiska pováh rodičov a nimi uznávaných životných hodnôt otec detí“. Pokiaľ znalkyňa ďalej uviedla, že napriek uvedenému by pre deti bolo lepšou alternatívou z hľadiska ich zdravého osobnostného vývinu, aby mohli byť vychovávané obidvoma rodičmi, mala na mysli obnovenie spolužitia rodičov, ktorí v čase znaleckého dokazovania nevylúčili možnosť obnovenia spolužitia, čo vyplýva jednak z obsahu samotného znaleckého posudku (č. I. 81 spisu - bod 3 Záveru predmetného znaleckého posudku) ako aj z vyjadrenia znalkyne Mgr. Oľgy Dianiškovej na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 11. 11. 2014 (č. I. 111 spisu), kde znalkyňa uviedla, že pre prípad, že obnovenie spolužitia otca a matky

detí nebude reálne, tak odporučila, aby deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku ďalej vyplýva, že okresný súd vychádzal pri svojom rozhodovaní v otázke starostlivosti o maloleté deti G. okrem záverov znaleckého dokazovania aj z prejaveneho názoru maloletého S. a maloletej J., ktorých vypočul na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 16. 02. 2015, kde deti pri prvom výsluchu uviedli, že chcú žiť u otca a matku chcú navštevovať; maloletá J. (ktorá prejavila záujem byť vypočutá mimo pojednávacej siene) až pri opätovnom výsluchu v pojednávacej sieni po upozornení na to, že môže byť zverená do osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasila (č. I. 140 spisu). Z uvedeného je zrejmé, že prejavená vôľa maloletej J. vo vzťahu k striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 16. 02. 2015 po opätovnom zavolaní do pojednávacej miestnosti nebola spontánna (tak ako pri prvom výsluchu), ale bola výsledkom snahy dospelých jej vyjadrenie určitým spôsobom usmerniť, preto možno konštatovať, že postup okresného súdu, ktorý v konečnom dôsledku vyhodnotil vykonané dôkazy v súlade s ust. § 132 OSP jednotlivu ale aj v ich vzájomnej súvislosti, bol správny, pričom dospel k správne mu záveru, že za momentálneho stavu veci je v záujme maloletých detí G., aby boli deti zverené do osobnej starostlivosti otca detí, čo však neznamená, že zverením maloletých detí G. do osobnej starostlivosti otca, je matke detí znemožnené podieľať sa na výchove maloletého Mareka a maloletej J., pretože okresný súd zohľadnil potrebu detí byť s matkou v kontakte v potrebnom rozsahu, tak aby boli zachované ich vzájomné citové väzby a participácia matky na výchove detí a to úpravou styku matky s maloletým S. a maloletou J. v rozsahu doporučenom znalkyňou Mgr. Oľgou Dianiškovou (bod 6 záverečnej časti znaleckého posudku - č. I. 82 spisu). V uvedenej súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 26 Zákona o rodine, zo znenia ktorého vyplýva, že v prípade zmeny pomerov je možné zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, čo znamená, že v prípade zmeny pomerov nie je vylúčené, aby do budúcnosti došlo k zmene uvedeného rozhodnutia, tak že maloleté deti G. budú zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1,2 OSP ako vecne správny potvrdil konštatujúc, že pokiaľ matka okresnému súdu v odvolaní vytkla, že okresný súd vo vzťahu k záveru, že matka detí nemá momentálne vytvorené vhodné bytové podmienky na to, aby zabezpečovala striedavú starostlivosť o maloletého S. a maloletú J. nevykonala potrebné dokazovanie, tak odvolací súd poukazuje na ust. § 121 OSP, zo znenia ktorého vyplýva, že netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe, čo znamená, že pokiaľ je evidentné a zrejmé, že deti, ktoré absolvujú povinnú školskú dochádzku (tak ako maloletý S. a maloletá J.) potrebujú svoj priestor na to, aby sa mohli nerušene pripravovať na vyučovanie a riadne sa pritom vyspať, tak záver okresného súdu o tom, že v dvojizbovom byte, kde matka žije so svojim partnerom a novonarodeným ďalším dieťaťom, takéto podmienky na to, aby tam maloletá J. a maloletý S. v rámci striedavej osobnej starostlivosti trávili nepretržite určitý čas (napr. celý týždeň) vytvorené nie sú (pretože absentuje tretia - detská izba), nemôže byť v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa a teda nemôže byť nesprávny. Navyše z výpovede samotných detí (S. a J.) na pojednávaní konanom dňa 16. 02. 2015 vyplýva, že u matky sú stiesnené pomery, najmä čo sa týka spania detí. Záverom odvolací súd dodáva, že striedavá osobná starostlivosť je len jedna z foriem starostlivosti o maloleté dieťa/deti, čo znamená, že právo druhého rodiča na kontakt s dieťaťom a zároveň právo rodiča podieľať sa na výchove dieťaťa je zachované aj pri zverení detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov za súčasnej úpravy styku detí s tým z rodičov, ktorému dieťa/deti do osobnej starostlivosti nebolo zverené. Dôležité je aby rodičia svoje rodičovské práva navzájom chápali, neznižovali pred deťmi dôstojnosť druhého rodiča, vedeli sa o otázkach výchovy detí navzájom bez zbytočných negatívnych emócií dohodnúť a snažili sa bez ohľadu na momentálnu životnú situáciu zachovať navzájom pozitívny vzťah detí k obidvom rodičom, pretože len tak budú ich deti šťastné a spokojné a problémy dospelých budú vnímať len okrajovo, čo je rozhodne v ich najlepšom záujme, tak ako to vyžaduje v článku 3 Dohovor o právach dieťaťa prijatý Valným zhromaždením OSN dňa 20. 11. 1989, ktorý sa jeho zmluvné štáty (vrátane Slovenskej republiky) zaviazali v plnom rozsahu rešpektovať a zavádzať do svojej každodennej praxe, tak, aby boli v prvom rade zohľadnené v čo najširšom možnom rozsahu potreby detí a nie rozhnepané dospelých.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné